

**Otavan Opiston nettikoulutuksen
toimintakertomus 2010
- What Really Happened?**

Otavan Opiston nettikoulutuksella on kolme tukijalkaa: nettilukio, nettiperuskoulu ja aineopiskelijoiden Internetix-opinnot. Tässä toimintakertomuksessa kuvataan tämän kolmikön tekemisiä vuoden 2010 aikana.

Kolme kattausta

Non-stop-kursseja buffet-pöydästä

Nettilukiassa ja nettiperuskoulussa jokainen opiskelija voi poimia omaan ohjelmaansa mitä tahansa itsenäisesti suoritettavia kursseja täysin vapaasti omaan tahtiinsa. Buffet-pöytä on aina katettuna ja sieltä voi poimia mieluisia ruokalajeja lautaselleen sen verran kuin haluaa ja siinä tahdissa kuin jaksaa syödä. Pöydästä saa nousta ja siihen palata omaan tahtiin. Pikaruokaa sieltä ei kuitenkaan saa, sillä opiminen ja opitun sulattelu vie aina oman aikansa.

Ryhmäkursseja pöytävarauksella

Buffetin lisäksi pöytään katetaan ennalta sovittuina aikoina ryhmäkursseja. Ryhmäkurssilaisten on syytä tulla pöytään silloin kun kokki on paikalla ja ruoka valmiina. Kurssille ilmoittautuneet suorittavat samaa kurssia suunnilleen samassa aikataulussa ja opettajan ohjauksessa. Virtuaalipöydän ääressä istuessa ryhmäkurssilaiset voivat pohtia asioita ja työstää niitä yhdessä eteenpäin. Ryhmäkursseja oli vuonna 2010 nettilukion puolella tarjolla yhteensä 55.

Ilmiöpohjaista opiskelua kokkauskursseilla

Jatkuvan buffet-pöydän ja aikaan sidotun pöytävarauksen lisäksi verkko-opiskelijoillamme on mahdollisuus päästä myös itse keittiöön kokkaamaan. Kokkauskursseja järjestetään lukuvuoden aikana useita, ne ovat tiettyyn ajanjaksoon sidottuja ja jokaisessa niistä rakennetaan erilaisia ateriakokonaisuuksia. Ilmiöpohjaisessa oppimisessa opiskelija on keskiössä. Ilmiöt on valittu etukäteen, mutta opiskelija saa itse päättää, mistä näkökulmasta hän tutkittavaa ilmiötä lähestyy. Ilmiöoppiminen lähtee siten aina omakohtaisesta kiinnostuksesta ja sytymisestä. Ilmiöjakson alussa ei aina tiedetäkään, millaista ruokaa jakson lopulla tarjoillaan eli mitä kursseja kukin opiskelija jakson aikana tulee suorittaneeksi.

Nettilukiolaisille ja nettiperuskoululaisille on siis tarjolla kolme oppimispolkua:

- itsenäisesti suoritettavat non-stop-kurssit (jatkuva buffet-pöytä)
- ryhmäkurssit (seurueen pöytävaraus a lá carte -ravintolassa)
- ilmiöpohjainen opiskelu tutkivan oppimisen keinoin (ruoan valmistaminen itse kokkauskursseilla).

HOPSinsa voi rakentaa joko yhdelle ja samalle polulle tai sitten polkuja voi laittaa kulkemaan rinnakkain ja ristiin. Ilmiöpohjainen lähestymistapa ei vie mitään vanhaa pois vaan tarjoaa yhden uuden tavan opiskella ja oppia.

Kuva: Drunken Monkey @ Flickr

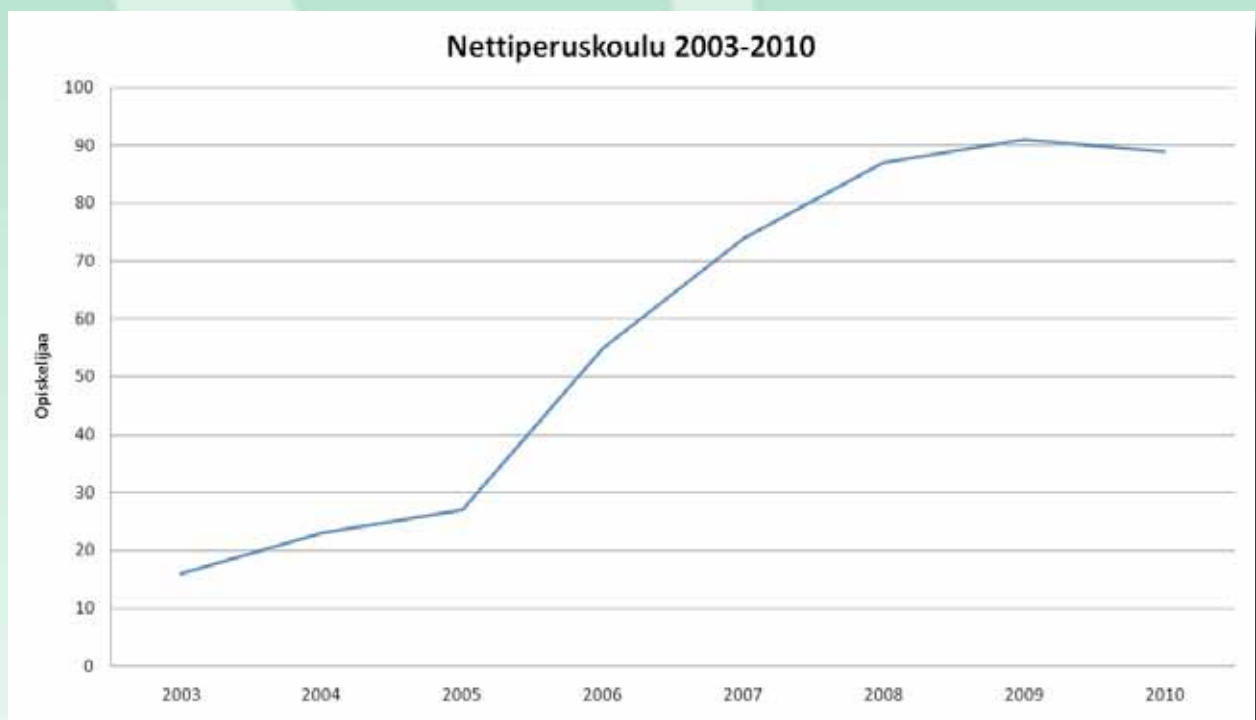
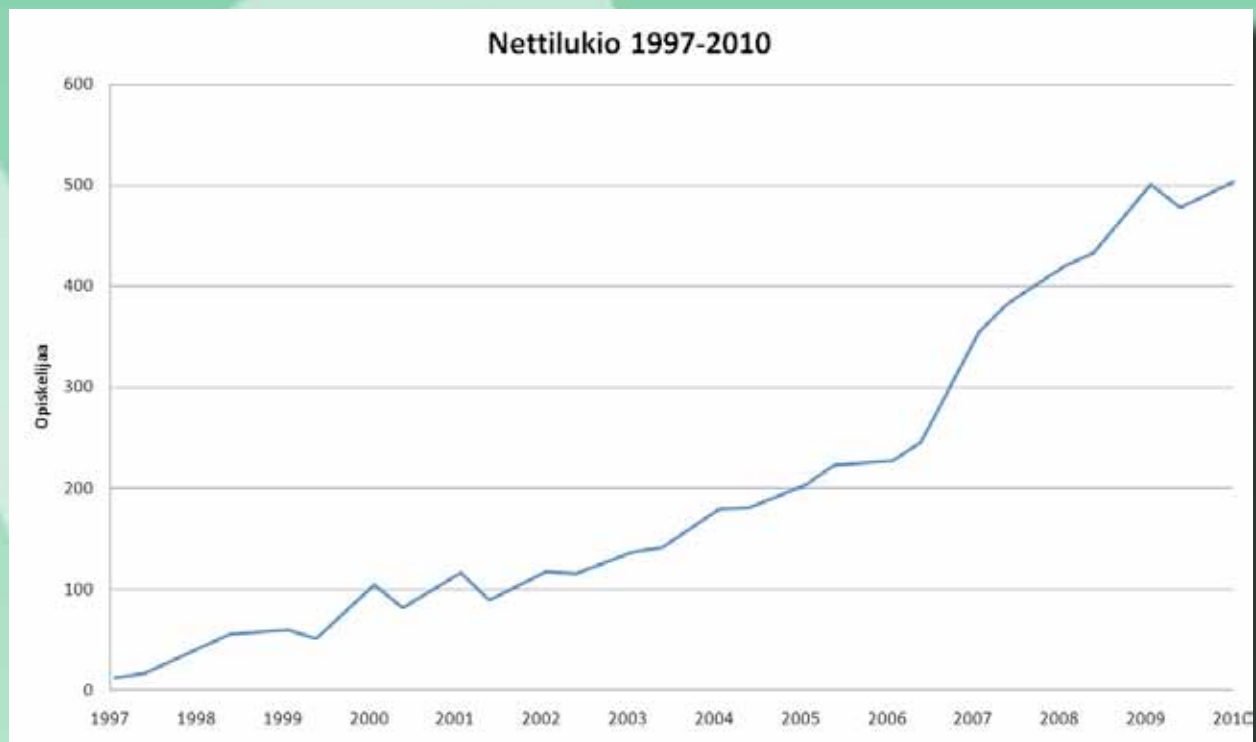

Kuva: Taru Kekkonen

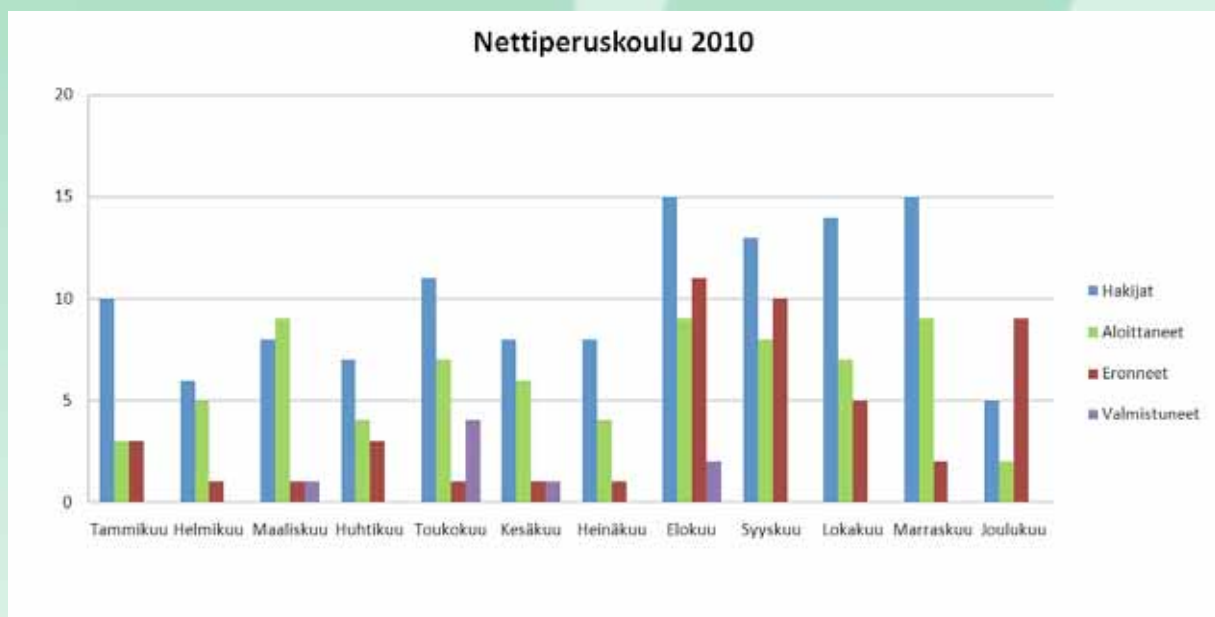
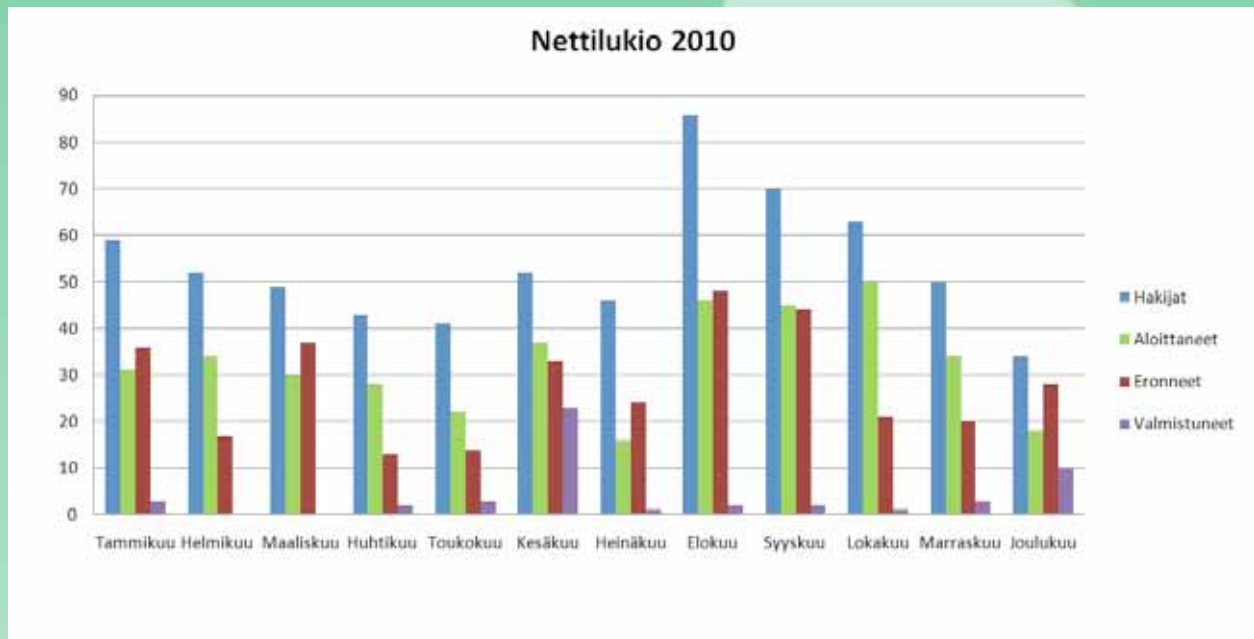

Kuva: K.I.T. @ Flickr

Opiskelijamäärien kehitystä nettilukiossa ja nettiperuskoulussa

Nettikoulutuksen ovi käy tiuhaan - sekä tulijoita että menijöitä riittää

Opiskelijoita valmistuu nettilukiosta ympäri vuoden, mutta suuri osa valmistuu ns. virallisina valmistuspäivinä. Vuoden ensimmäistä ylioppilasjuhlaa vietettiin 5.6.2010. Nettilukiosta valmistui 23 opiskelijaa, joista 21 opiskelijaa painoi päähänsä ylioppilaslakin. Osa heistä saapui noutamaan lakkinsa juhallisesti Otavasta juhlapäivänä, joku osallistui juhlaan jossain toisessa lukiossa ja joku ehkä juhlisti valmistumistaan kotona. Opiston juhlatilaisuutta oli mahdollista ensimmäistä kertaa seurata myös verkossa. Vuoden toisena virallisena valmistuspäivänä 3.12.2010 lakin sai painaa päähänsä kahdeksan onnellista nettilukiolaista.

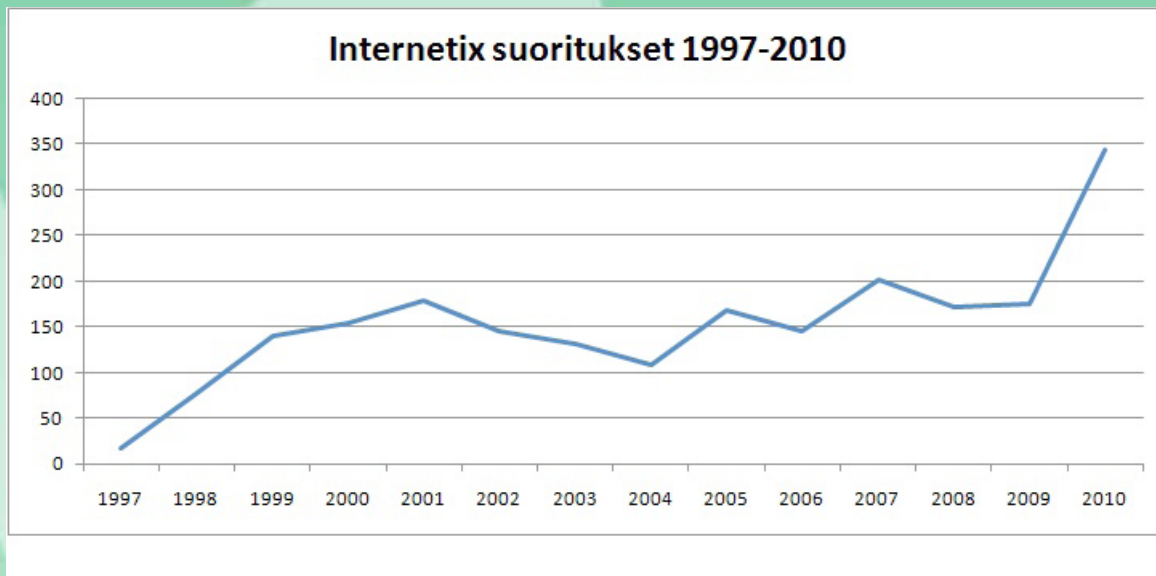
Blogissa Heidi Helanderin puhe, jonka hän piti uunituoreena ylioppilaana Opiston salissa 3.12.2010 <http://blogi.nettilukio.fi/uutiskirje/2010/12/>
Puhe myös videona <http://bit.ly/fKsPEC>

Vuonna 2010 nettilukiosta valmistui yhteensä 51 opiskelijaa, heistä 36 valmistui ylioppilaaksi. Nettilukiosta valmistuneet saavat joko lukion päättötodistuksen tai ylioppilastutkintotodistuksen tai molemmat. Suurin osa haluaa yhä suorittaa tuplatutkinnon (lukio + yo).

“Uteliaisuuteni heräsi, voisiko olla olemassa lukio, jossa voi opiskella milloin haluaa ja missä haluaa, opettajat tukevat, mutta eivät huohota niskaan, voi omassa rauhassa tutkia ja perehtyä asioihin. Kaikki riippuu itsestä.”

Nettiperuskouluun on jatkuva haku ja opiskelijoita aloittaa ympäri vuoden. Vuoden 2010 aikana tuli 120 hakemusta, joista 73 aloitti opintonsa. Vuonna 2010 nettiperuskoulusta kahdeksan opiskelijaa sai perusopetuksen päättötodistuksen.

Aineopinnot Internetixissä aineopiskelijoiden kurssisuoritusmäärä tuplaantui

Vuosi 2010 oli menestyksekkäs vuosi Internetix-opinnoille. Yksittäisiä kursseja suoritettiin 344 kappaletta, kun vuonna 2009 luku oli 175. Tämän huiman kasvun takana on ollut muutamia suuria muutoksia. Yksi oleellinen muutos on se, että Internetix-opiskelijat uivat 1.3.2010 samaan Muikkuun, jossa muutkin verkko-opiskelijat opiskelevat. Tämän ansiosta aineopiskelijoiden kurssitarjonta laajeni huomattavasti ja peruskoulun kurssiejakin tuli avoimelle puolelle tarjolle ensimmäistä kertaa. Opettajille tämä muutos merkitsi sitä, että opettajan ohjattavat kurssit ovat kaikki yhdessä ja samassa Muikussa ja opettajalla on kurssilla rinta rinnan sekä nettilukiolaisia/nettiperuskoululaisia että Internetix-opiskelijoita. Ohjausta annetaan kaikille ihan samalla tavalla riippumatta siitä, mistä ovesta opiskelija on Muikkuun sisään astunut.

Laajentunutta kurssitarjontaa oli ilo markkinoida. Panostimme AdWords-kampanjointiin ja keväällä postitimme kaikkiin Suomen lukioihin kirjeen, jossa kerroimme, kuinka muiden lukioiden opiskelijat voivat hyödyntää kurssijamme omiin opintoihinsa. Tämä tuotti tulosta ja opiskelijamäärä kasvoi. Lisäksi useista lukioista tuli kyselyitä ryhmäkurssien järjestämisestä tilauksesta heidän opiskelijoilleen. Loppuvuodesta käynnistimme muutaman ryhmäkurssin suunnittelun.

Toinen merkittävä muutos lisääntyneiden suorituspäämien taustalla on yksittäisiä lukiokursseja koskevan rahoituslain muutos. Vuoden 2010 alusta alkaen yksittäisten kurssien suorittaminen (valtakunnalliset pakolliset ja syventävät) muuttui maksuttomaksi, mikäli opiskelija ei ole kirjoilla missään toisessa toisen asteen oppilaitoksessa. Muutoin kurssimaksu on 120 €/kurssi.

Nettikoulutuksen väki

Vuonna 2010 Otavan Opiston nettikoulutuksessa työskenteli 43 opettajaa ja ohjaajaa. Heistä 26 oli sivutoimisia verkko-opettajia. Lisäksi nettikoulutukselle oman arvokkaan työpanoksensa antoi Opiston ratkaisutiimi, joka kehittää ja ylläpitää oppimisympäristöämme Muikkua. Kolmas oleellinen osa laadukasta nettikoulutusta on sisällöntuottajatiimi, joka kehittää ja tuottaa jatkuvasti uutta oppimateriaalia. Oman kortensa kekoon kantaa myös toimiston väki. Lisäksi meidän tukena ja turvanamme on aina rehtori Kaisa Lindström, joka auttaa kun omat hoksottimet eivät pelitä. Haluamme kiittää siis heitä kaikkia, jotka tekivät vuodesta 2010 varsin onnistuneen vuoden nettikoulutuksen elämässä.

Muikun opettajat ja ohjaajat

- Ulla Ahapainen, äidinkieli
- Tiina Airaksinen, ilmiöt
- Jukka Alava, ortodoksiuskonto
- Johanna Branchicella, italia
- Tuija Jaakkola, atk
- Sari Jaaranen, pienryhmäohjaus
- Kati Jordan, lyhyt matematiikka
- Taru Kekkonen, "The Mamma"
- Heikki Koponen, biologia, maantieto
- Tarja Kröger, lankatekniikat ja käsityökulttuuri
- Katriina Kurki, espanja
- Nina Kurki, mediakurssit
- Rauli Laakso, pitkä matematiikka
- Sanna Lappalainen, pienryhmäohjaus
- Sanna Laukkarinen, ranska
- Jenni Lehtinen, ruotsi
- Tiina Liimatainen, pienryhmäohjaus, opintojen ohjaus
- Marjaana Lindgren-Issakainen, terveystieto
- Outi Liukkonen, käsityö
- Petri Louhivuori, historia, yhteiskuntaoppi, liikunta
- Aki Luostarinen, psykologia
- Annukka Manninen, pienryhmäohjaus
- Heli Mikkonen, biologia, maantieto
- Satu Musakka, kuvataide
- Sinikka Mustonen, uskonto
- Tarja Muukkonen, atk
- Pekka Niemi, historia
- Mika Nieminen, fysiikka ja kemia
- Taina Portman, saksa ja ruotsi
- Päivi Putkonen, maantiede
- Eveliina Pöysti, pienryhmäohjaus
- Marika Rieki, yhteiskuntaoppi
- Lea Ruhanen, ruotsi
- Minna Sallinen, historia, yhteiskuntaoppi
- Tuija Salminen, ruotsi
- Miia Sivén, englantia
- Hanna-Riikka Tuhkanen, matemaattiset aineet
- Milla Tuominen, äidinkieli
- Anna-Maria Suora, englantia
- Tarja Varpanen, äidinkieli
- Heli Viitanen, englantia
- Minna Vähämäki, filosofia ja elämäntutkimustieto
- Heidi Äijälä, englantia

Ilmiöpohjainen oppiminen ja opetus
Ilmiöpohjainen oppiminen ohjaus opetus

Etusivu Kutsu Oma sivuni Jäsenet Valokuvat Videot Foorumi Tapahtumat Ryhmitt Blogit

Kaikki ryhmät Omat ryhmät Kutsu

Citius, altius, fortius - Nopeammin, korkeammalle, voimakkaammin 9.2.-12.4.2010
Luonut: Heikki Koponen
Lähetä viesti Näytä ryhmä

Tiedot
Vetäjänä Heikki Koponen ja pedagogina Kati Jordan. Yli sata vuotta on kansakunnat kilpailleet olympialaisissa paremmuudessa eri lajeissa. Hikeä, uhrauksia, jännitystä, ennätyskää, politiikkaa, dopingia... Tätä on olympialaiset ilmiö.
Jäsenet: 52
Uusimmat tapahtumat: Huhti 14, 2010

Vetäjät

- Kati Jordan, ilmiön pedagogi Ota yhteyttä
- Heikki Koponen, ilmiön vetäjä ja IS4-ryhmänsä vetäjä Ota yhteyttä
- Jari Saja, Avat-linjan vetäjä Ota yhteyttä
- Taru Kekkonen, ilmiöpohjaisen oppimisen koordinaattori Ota yhteyttä

Jäsenet (50)

Uusimmat tapahtumat

- Taru Kekkonen vastasi jäsenen Sari Jaaranen kysymykseen kokouksesta: Vihottelusta 2 ryhmässä Sosiaalisen median seuraukset (Kokoukset) 14.4.-15.4.2010 1 tunnin ajan
- Selvi ja Minna osallistuvat jäsenen Tiina Aikaharjo tapahtumaan: Nettiaika: Kokoukset/Seuranta / http://otavanopisto.adobe.com 2 tunnin ajan
- Arvi Pahlke vastasi jäsenen Minna kysymykseen Kokouksesta: Kokoukset/Seuranta/Huhtikuun 7.3.

Mukana hankkeissa

te@ch.us

te@ch.us on kahdeksan organisaation yhteinen EU-hanke. Sen tavoitteena on tukea opettajia, jotka haluaisivat käyttää uutta teknologiaa ja sosiaalista mediaa opetuksessaan, mutta eivät vielä tiedä mistä aloittaa ja miten. Nettilukio kutsuttiin hankkeeseen mukaan partneriksi.

te@ch.us on paitsi hanke, ennen kaikkea eurooppalainen opettajien verkosto. Nettilukio on ollut mukana rakentamassa verkkoyhteisöä sekä tuottamassa sinne sisältöä ja järjestämässä erilaisia tapahtumia, mm. webinaareja. Yksi hankkeen partnereista, Vilnan yliopiston matematiikan ja tietotekniikan laitos, järjesti lokakuussa 2010 seminaarin, johon nettilukiosta pyydettiin esitys. Kolme kattaustamme (linkki: <http://blogi.nettilukio.fi/opet/2010/09/19/uskalletaanko-paastaa-opiskelijat-keittioon/>) oli näyttävästi esillä Vilnan parlamenttitalolla 2.10.2010. Samalla reissulla pääsimme esittelemään nettilukiota ja verkkokoulutuksiamme myös Liettuan opetusministeriön väelle.

Hankkeen partneritapaamiset järjestettiin vuonna 2010 Madeiralla ja Vilnassa. Live-tapaamisten välillä partnerit ovat tavanneet Skypessä.

Hanke alkoi syksyllä 2009 ja päättyi syksyllä 2011. www.teachus.eu

te@chus-hankkeessa mukana:

- Institute for Innovation in Learning, University of Erlangen-Nürnberg, Erlangen, Saksa (koordinaattori)
- MENON Network, Bryssel, Belgia
- Arcola Research, Lontoo, Iso-Britannia
- Otavan Opiston nettilukio, Otava, Suomi
- Institute of Mathematics and Informatics, Vilna, Liettua
- Proinov, Madeira, Portugal with support from Regional Education Directorate of Madeira, Portugal
- European Distance and Learning Network EDEN, Iso-Britannia

Ilmiöpohjainen opetus ja oppiminen verkossa

Maailma ei ole oppiainejakoinen - miksi koulukaan olisi sitä? Otavan Opistossa on meneillään Opetushallituksen tukema hanke, jossa pyritään kokonaisvaltaiseen tapaan hahmottaa ja ymmärtää ympäröivää maailmaa ilmiöpohjaisen oppimisen avulla. Ilmiöpohjaisella oppimisella tarkoitamme oppiainerajoja rikkovaa, tutkivaa otetta oppimiseen. Sen sijaan että opiskelijamme ilmoittautuisivat jonkin tietyn aineen tietyille kurssille, he voivatkin heittäytyä tutkimaan jotakin todellisen maailman oikeaa ilmiötä. Oppiminen muuttuu OPSin mukaisiksi kurssi-suorituksiksi ja todistusten arvosanoiksi näyttöjen ja hyväksilukemisten kautta. Ideana ja ideaalina on, että opiskelija voi yhtä ilmiötä tutkimalla saada suorituksia useampaan oppiaineeseen.

Oppiainerajojen ylityksen lisäksi hankkeessa tavoitellaan myös oppilaitosten välisten toiminnallisten rajojen ylitystä ja jaettua asiantuntijuutta. Senkin takia hanke toimii avoimessa oppimisympäristössä Ningissä.

2010 syksyllä käynnistyi jo toinen ilmiömäinen lukuvoittemme. Kalenterivuoden 2010 aikana haas-toimme opiskelijoitamme tutkimaan seuraavia ilmiöitä:

- hyvinvointivaltio
- aallot
- citius, altius, fortius
- piratismi
- kaupunkien rytmit
- nälkä ja jano
- ihminen2.0
- fanittaminen ja kiusaaminen

Toritapaamiset

Nettikoulutuksen virtuaalinen toripöytä katetaan uudella teemalla joka toinen tiistai. Tori on paikka, jossa tavataan vanhoja ja uusia opiskelukavereita, vaihdetaan ajatuksia ja kokemuksia nettiopiskelun arjesta (ja juhlasta!) sekä jaetaan ja saadaan ajankohtaista tietoa erilaisista teemoista. Useimmat toritapaamiset ovat opettajien ja ohjaajien järjestämiä, osa opiskelijoiden järjestämiä, mutta suunnittelu, teemat ja ideointi tehdään aina yhdessä. Toripöytään kokoonnumme reaaliajassa virtuaalikonferenssitilassa. Tietoiskutyypiset osuudet myös taltioidaan niitä varten, jotka eivät torin aikaan päässeet linjoille.

Vuoden 2010 toreilla puhuttiin mm. kurssitarjonasta, ylioppilaskirjoituksista, jatko-opintomahdollisuuksista ja sosiaalisesta mediasta sekä harjoiteltiin yo-kuunteluja varten. Ohjelmassa oli myös luontoilta sekä jo legendaarisen maineen saavuttanut virtuaalinen pikkujoulu. Yhtä kesäyötäkin tuli valvottua torilla yhdessä opiskelijoidemme kanssa <http://blogi.nettilukio.fi/opet/2010/06/05/yotoria-ja-ylppareita/>

Actionia

On aina juhlan paikka, kun pääsemme edes muuttaman kerran vuodessa tapaamaan joitakin verkko-opiskelijoitamme kasvokkain. Otavassa kaksi kertaa vuodessa järjestettävä Action-viikko tarjoaa mahdollisuuden tähän. Action-viikolla tehdään kaikkea muuta kuin opiskellaan teoriaa. Siellä maalataan, liikutaan, lanitetaan, valokuvataan, pelataan roolipelejä, sävelletään, sanoitetaan tai tehdään vaikka rock-videoita yhdessä lähiopiskelijoidemme kanssa. Vuoden 2010 Action-viikoilla oli mukana muutama opiskelija sekä nettilukiosta että nettiperuskoulusta.

Tutoritoimintaan uutta virtaa

Syksyllä 2008 nettilukion opiskelijatutortoimintaa viriteltiin ensimmäisen kerran. Syksyllä 2010 käynnistynyt nettilukion OP3- Tutorkurssi aloitti siis jo kolmannen kautensa. Kurssilla opiskelijat perehtyvät vertaistutorointiin yleisesti sekä toimivat nettilukion opiskelijatutoreina. Vuoden 2010-2011 opiskelijatutorit olivat mukana OP1-pienryhmissä ja Muikun keskustelualueella sekä Facebookissa. Lisäksi opiskelijatutorit aloittivat Muikkuverkkotorit. Muikkuverkkotorit ovat vapaamuotoisia chat-keskustelutilaisuuksia opiskelijoiden kesken Adobe Connectissa. Lisäksi tutorit käynnistivät nimikkotutorointia sekä ilmiöiden opiskelijatutorointia.

Ikkunoiden avaamista

Nettilukion kattauksista ainoastaan ilmiöpohjainen oppiminen tapahtuu kaikille avoimessa ympäristössä <http://ilmiopohjaisuus.ning.com> Lähes kaikki muu tekeminen tapahtuukin suljettujen ovien takana Muikussa <http://muikku.otavanopisto.fi> Halusimme kuitenkin tuoda tekemistämme vähän enemmän näkyväksi ja yksi tapa avata ikkunaa opiskelijoidemme ja opettajiemme maailmaan on nettilukion uutiskirje. Ensimmäinen uutiskirje julkaistiin blogissa <http://blogi.nettilukio.fi/uutiskirje/> syyskuussa 2009.

Sen jälkeen uutiskirjeitä on ilmestynyt säännöllisen epäsäännöllisesti pitkin vuotta 2010.

Nettilukion opettajien yhteinen opeblogi on ollut toinen tapa tuoda ajatuksia ja tekemistä näkyväksi. Opeblogi löytyy osoitteesta <http://blogi.nettilukio.fi/opet/>

Kurkistuksia yhden nettilukiolaisemme arkeen tarjoaa puolestaan <http://blogi.nettilukio.fi/mariiamuru/>

Nettikoulutustiimin kehittämistehtävät

Vaikka nettikoulutuksella hyvin ja lujaa meneekin, niin emme me ihan valmiita ole - toivottavasti koskaan. Netti- ja ilmiökoulutustiimi määritteli itselleen erityisiksi kehittämistehtäviksi

- mobiilioppimisen ja -ohjauksen
- oppijalähtöisyyden kaikessa tekemisessään
- ilmiöpohjaisen opetuksen ja oppimisen
- seuraavan oppimisympäristömme (Muikku III) kehittämisen yhdessä sisältö- ja ratkaisutiimien kanssa
- sosiaalisen median paremman hyödyntämisen opetuksessa

Näihin teemoihin tiimimme on luvannut pureutua seuraavien kahden vuoden aikana hyödyntämällä OOMY-täydennyskoulutusta ja siihen liittyvää oman talon työpaajarjontaa. (<http://paja.internetix.fi>)

Sosiaalisen median tuomat ratkaisut ja jakava työskentelytapa on ollut jo pitkään arkea työyhteisössämme ja tiimissämme. Suutarin lapsen kengät ovat kuitenkin olleet vähän huonossa jamassa, emmekä ole osanneet siirtää samaa ajattelutapaa osaksi opettamista ja opiskelijoidemme arkea. Kehittämiskohteistamme viimeisin sisältyykin kaikkiin neljään edelliseen kohtaan.

Tämänkin toimintakertomuksen sisältö on muuten tuotettu jaetussa asiakirjassa Tarun, Annukan, Sanan ja Eveliinan yhteistyönä.

Otavassa maaliskuusa 2011

Parasta nettilukion vuodessa 2010 - opiskelijoiden kommentteja

- kurseilla pärjääminen
- omien tavoitteiden saavuttaminen
- tutorina toimiminen
- ryhmäkurssit
- ilmiöt
- Otavassa käyminen ja porukan tapaaminen livenä
- yötori
- kannustava palaute
- Kati!